

До Конституційного Суду України
01033, м. Київ, вул. Жилянська, буд. 14

Товариства з обмеженою відповідальністю
“АВІАЗАПЧАСТЬ”
03142, м. Київ, вул. Академіка Кримського, 27-А

вих. 29-08-14
від 29 серпня 2014 року

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

про офіційне тлумачення положень статті 9 Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання”

Керуючись п. 2 ст. 150 Конституції України та відповідно до п. 4 ст. 13, ст.ст. 42, 43, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 16.10.1996 р. № 422/96-ВР, -

Просимо Конституційний Суд України:

Надати офіційне тлумачення положень статті 9 Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 23, ст.148), щодо роз’яснення на які товари військового призначення та товари подвійного використання необхідна наявність дозволу Державної служби експертного контролю України. А саме:

Стаття 9. Списки товарів, що підлягають державному експортному контролю.

Найменування та опис товарів, міжнародні передачі яких підлягають державному експортному контролю, вносяться до списків товарів, що підлягають державному експортному контролю (далі - списки).

Списки складаються за відповідними групами товарів центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, із залученням заінтересованих центральних органів виконавчої влади. До складання списків можуть також залучатися представники підприємств, наукових установ, організацій, а також їх об’єднань.

Списки затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Предмет необхідного тлумачення:

1. Чи відносяться акумуляторні батареї 12СAМ-28П (код УКТ ЗЕД – 8507209210) згідно статті 9 Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання” до товарів військового призначення враховуючи Список товарів військового призначення (ТВП), затверджений Постановою КМУ від 20.11.2003 р. №1807 та Список товарів подвійного використання (ТПВ), затверджений Постановою КМУ від 28.01.2004 р. №86?

2. Чи відносяться акумуляторні батареї 12СAМ-28П (код УКТ ЗЕД – 8507209210) згідно статті 9 Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання” до товарів подвійного використання враховуючи Список товарів військового призначення (ТВП), затверджений Постановою КМУ від 20.11.2003 р. №1807, та Список товарів подвійного використання (ТПВ), затверджений Постановою КМУ від 28.01.2004 р. №86?

Обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні.

Офіційне тлумачення положень статті 9 Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання” є необхідним у зв'язку з наявністю неоднозначного і неправомірного, на наш погляд, їх застосування Державною службою експертного контролю України та іншими державними органами. Причому розбіжність позицій керівників Державної служби експертного контролю України у застосуванні й тлумаченні цих положень у конкретних політико-правових діях є надто принциповою.

Так, в одному випадку – органи державної влади дотримуються вимог статті 9 Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання” враховуючи Список товарів військового призначення (ТВП), затверджений Постановою КМУ від 20.11.2003 р. №1807 та Список товарів подвійного використання (ТПВ), затверджений Постановою КМУ від 28.01.2004 р. №86 і не відносять даний товар до товарів військового і подвійного використання і тримаються позиції, що документальне підтвердження належності акумуляторних батарей 12САМ-28П до товарів військового призначення або подвійного використання може надати тільки розробник повітряного судна або розробник акумуляторних батарей 12САМ-28П і вважають, що для даного виду товару, а саме: акумуляторних батарей 12САМ-28П (код УКТ ЗЕД – 8507209210) не потрібно отримувати відповідного дозволу у Державній службі експертного контролю України. Серед таких органів державної влади:

- Державна авіаційна служба України
- Міністерство доходів і зборів України
- Міністерство інфраструктури України

що підтверджується: листом № [ ] від 24.06.2014 р. з Державної авіаційної служби України, листом № [ ] від 30.04.2014 р. Міністерства інфраструктури України та листом № [ ] від 08.07.2014 Міністерства доходів і зборів України.

В іншому випадку – є органи державної влади, які дотримуються позиції, що відповідно до статті 9 Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання” враховуючи список товарів військового призначення (ТВП), затверджений Постановою КМУ від 20.11.2003 р. №1807 та Список товарів подвійного використання (ТПВ), затверджений Постановою КМУ від 28.01.2004 р. №86, що товар: акумуляторні батареї [ ] (код УКТ ЗЕД – 8507209210) є товаром військового призначення і на даний вид товару потрібно отримувати дозвіл у Державній службі експертного контролю України. При чому, такі рішення мотивують тим, що нібито вказані акумуляторні батареї є товарами військового призначення згідно позицією М10 Списку товарів військового призначення, міжнародні передачі яких підлягають державному експертному контролю, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 р. №1807. Яким чином дані державні органи віднесли зазначений товар до військового призначення, незрозуміло, так як в позиції М10 Списку товарів військового призначення, зазначені акумуляторні батареї відповідно до УКТЗЕД товару не значаться. Зокрема, такої позиції дотримуються:

- Державна служба експертного контролю України;
- Міністерство оборони України.

Проте, ТОВ «АВІАЗАПЧАСТЬ» не погоджується із такою позицією Державної служби експертного контролю України та Міністерства оборони України та вважає, що вона не відповідає вимогам чинного законодавства, що регулюють правовідносини в сфері державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання, порушує права нашого підприємства.

ТОВ «АВІАЗАПЧАСТЬ», що знаходиться за адресою: 03142, м. Київ, вул. Академіка Кримського, 27-А, займається реалізацією запасних частин і комплектуючих виробів (далі компонентів) і послуг авіаційної техніки цивільного призначення з 2000 року.

Експорт компонентів на авіаційну техніку, схвалена для експлуатації в цивільній авіації України, нашим підприємством проводився без одержання дозволів і висновків з боку Державного експортного контролю України (ДСЕКУ) до 2013 року.

Так, між нашим підприємством ТОВ «Авіазапчасть» (Продавець) та компанією [ ] (Покупець) було укладено контракт № [ ] від 10 квітня 2013 р., предметом якого є передача продавцем у власність покупця, о останній покупає та оплачує авіаційні акумуляторні батареї російського виробництва в кількості восьми штук. Акумуляторні батареї призначалися для українських гелікоптерів [ ] (копія листа англійської компанії [ ] від 17.10.2013 р. № [ ] – додається в додатках), які

виконували міжнародне завдання на теренах [ ] Контракт був виконаний у повному обсязі 24.04.2013 р. на загальну суму 81 080,99 ([ ]).

Вищезазначені акумуляторні батареї в кількості восьми штук були оформлені на підставі митної декларації від 24.04.2013 р. № [ ] , на підставі якої і було здійснено їх експорт до країни [ ] .

На час укладення контракту з поставки авіаційних акумуляторних батарей [ ] керівництвом ТОВ «АВІАЗАПЧАСТЬ» було здійснено перевірку, чи не значаться вищезазначені акумуляторні батареї в списках товарів військового чи подвійного використання, що затверджені Кабінетом Міністрів України в постановках від 20.11.2003 р. №1807 та від 28.01.2004 р. №86.

Проте, всупереч вищезазначеним постановам Кабінету Міністрів України, 24 квітня 2014 року Державною службою експертного контролю України було винесено постанову № [ ] від 24.04.2014 р. про накладення на наше підприємство ТОВ «АВІАЗАПЧАСТЬ» штраф у розмірі 100 (сто) відсотків від вартості товарів, які були об'єктом вказаної міжнародної передачі, що складає [ ] ([ ]) за порушення вимог законодавства в галузі державного експортного контролю.

Свої висновки Державна служба експертного контролю України аргументує виключно тим, що нашим підприємством ТОВ «АВІАЗАПЧАСТЬ» на підставі митної декларації від 24.04.2013 р. № [ ] було здійснено експорт до [ ] восьми акумуляторних батарей [ ] загальною вартістю [ ] грн.

Відповідно до результатів державної експертизи, проведеної Міністерством оборони України за мотивованим запитом Служби безпеки України (лист від 05.11.2013 р. № [ ] , вказані вироби є товарами військового призначення згідно з позицією ML 10 Списку товарів військового призначення, міжнародні передачі яких підлягають державному експертному контролю, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 р. №1807 «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення», які допущено для цивільного використання.

За результатами експертизи проведеної Держекспортом України (висновок експертизи в галузі державного експертного контролю від 26.02.2014 р.) вказані товари також віднесено до товарів військового призначення, які допущено до цивільного використання.

На підставі двох вищевказаних висновків Державна служба експертного контролю України і винесла вищевказану постанову про порушення ТОВ «АВІАЗАПЧАСТЬ» вимог законодавства в галузі державного експортного контролю та накладення на наше підприємство штрафу.

Крім того, хочемо звернути Вашу увагу на те, що починаючи з 2013 року, посилаючись на висновки державної експертизи, проведеної Міністерством оборони України в границях своєї компетенції й відповідних звернень Служби безпеки України (СБУ), ДСЕКУ не тільки [ ]

стала відносити до товарів військового призначення, допущені до цивільного використання, а й також інші компоненти авіаційної техніки для цивільного використання стала відносити також до товарів військового призначення, допущені до цивільного використання й на які, відповідно до пункту 8 і позицією ML10 «Списку товарів військового призначення, міжнародні передачі яких підлягають державному експортному контролю», затвердженому Постановою кабінету Міністрів України від 20.11.2003 р. № 1807, необхідно одержувати дозвільні документи ДСЕКУ.

Вважаємо, що висновки державної експертизи, проведеної МО України й ДСЕКУ на підставі яких і була прийнята вищевказана Постанова, зроблені безпідставно поверхнево і передчасно з наступних причин:

1. Згідно ст.1 розділу I Закону України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» від 20.02.2003р №549-IV «товари військового призначення... це: ... спеціально комплектуючі вироби (у результаті розроблення)... призначені для використання як виріб військового призначення. Тобто тільки розробник може вказати для кого розроблявся цей продукт. Розробник та єдиний виробник акумуляторної батареї російське підприємство ЗАО «...» м. (...) Російської Федерації (копія сертифіката походження додається) стверджує та документально підтверджує висновком від Федеральної Служби по військово-технічному співробітництву від 28.11.2012.р. №... (копія та специфікації продукції додаються) що ця продукція не відноситься до продукції військового призначення.
2. Країна-виробник даних компонентів – Росія, що є державою членом «...» щодо контролю за експортом звичайних озброєнь та товарів і технологій подвійного використання, включила вищевказані компоненти в перелік товарів у відношенні яких не застосовуються заборони й обмеження, передбачені законодавством Росії
3. У відповідності зі «Списком товарів військового призначення, міжнародні передачі яких підлягають державному контролю», визначеним ПКМУ від 20.11.2003 р. № 1807, контролю підлягають товари визначені позицією ML10 "Літальні апарати", "аеростатичні повітряні судна", "безпілотні літальні апарати", авіаційні двигуни та обладнання для "літальних апаратів", "супутне обладнання" та "компоненти"(виріб, який розроблений як частина конкретного виробу), "спеціально призначені для військового використання"(мають унікальні властивості) чи модифіковані для військового використання", а міжнародні передачі товарів військового призначення допущених для використання в цивільній авіації, здійснюються у порядку, встановленому для товарів подвійного використання, відповідно до ПКМУ від 28.01.2004 р. № 86.

Експортовані нашим підприємством компоненти (акумуляторні батареї) по своєму функціональному призначенню не є військовими компонентами не є унікальним (аналог - батарея індійського виробництва

«; ...») і не входять у Список товарів, що підлягають експортному контролю, зазначених ПКМУ від 20.11.2003 р. № 1807, тому що згідно з Приміткою 2 даної Постанови:

- «Згідно з цим Списком контролю не підлягають і до товарів військового призначення не відносяться деталі, агрегати, обладнання, матеріали, запасні частини та комплектуючі вироби, що використовуються для "розроблення", "виробництва" або "використання" товарів військового призначення, якщо вони мають цивільне (загальнопромислове) призначення, або виготовлені для використання в продукції військового та цивільного призначення за єдиними вимогами».
- Найменування та опис товарів за відповідними групами товарів позиції ML10 підрозділ а) «бойові літальні апарати та спеціально призначені до них компоненти» у групі з кодами товару згідно УКТЗЕД 8802 та 8803 значиться тільки: фюзеляжі, крила та їхні деталі, рухомі та нерухомі поверхні керування, гондоли, шасі, поплавці гідролітаків, повітряні гвинти, важелі керування, паливні баки. (пояснення до товарної позиції 8801, 8802 згідно УКТЗЕД).
- Взагалі у всіх дев'яти підрозділах позиції ML10 Списку товарів що підлягають експортному контролю група 8507 за кодом УКТЗЕД, до якої відноситься акумуляторна батарея (ВМД від 24.04.2013 р. № ..., не значиться.

4. За висновками МО України, на які посилається ДСЕСКУ в Постанові у нашу адресу, не зрозуміло взагалі, яка методика та критерії використовуються по визначенню даних компонентів як товарів військового призначення, а також ким і як вони допускаються до цивільного використання.

З вищесказаного незрозуміло, навіщо допускати до цивільного використання компоненти, якщо, згідно з Приміткою 2 ПКМ України від 20.11.2003 р. № 1807 вони не відносяться до компонентів військового призначення і отже є цивільними.

Відповідно статті 9 Закону України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» від 20.02.2003р №549-IV не всі товари підлягають державному експортному контролю. Список товарів, якій підлягає контролю з боку ДСЕСКУ затверджується Кабінетом Міністрів України і зазначений у додатках до постанови КМУ від 20.11.2003 №1807 «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення» та до постанови КМУ від 28.01.2004 №86 «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання».

Отже, саме з метою забезпечення захисту конституційних прав нашого підприємства, а також інших підприємств, які займаються постачанням авіаційних компонентів та взагалі, визначення вірного застосування зазначених норм, враховуючи актуальність цього звернення в світі законодавчої неврегульованості, щодо роз'яснення на які товари військового призначення та товари подвійного використання необхідна наявність дозволу Державної служби експортного контролю України, необхідно надати офіційне

тлумачення статті 9 Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання”.

З повагою,

Директор ТОВ «АВІАЗАПЧАСТЬ»

Крюков В.І.

